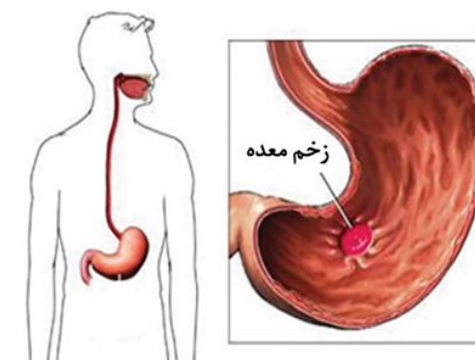




دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی



مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

زخم معده یا اثنی عشر

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری:

آسیب مخاط معده یا اثنی عشر به صورت خوردگی آن، در تمام سنین امکان پذیر است. زخم‌های اثنی عشر همگی خوش خیم هستند ولی زخم معده ممکن است بد خیم باشد.

علائم:

از علائمی که در زمان بروز زخم معده در فرد ایجاد می شود به موارد زیر می توان اشاره کرد:

درد در قسمت بالای شکم بعد از صرف غذا یا چند ساعت بعد از صرف غذا ایجاد شود و گاهی درد به صورت متناوب بروز می کند.

تهوع و استفراغ

بی اشتها و کاهش وزن و گاهی افزایش وزن

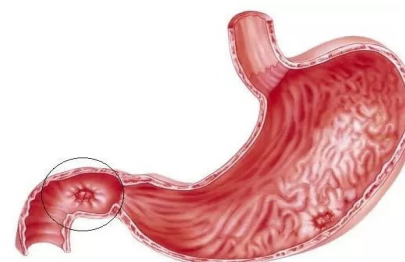
علل شایع:

از عواملی که در ایجاد زخم معده دخالت دارند به موارد زیر می توان اشاره نمود:

میکروب هلیکو باکتر که علت اصلی زخم پپتیک است.

ترشح بیش از حد اسید معده

مصرف داروی ضد التهاب غیر استروئیدی



عوامل خطر:

از عواملی که به عنوان عوامل افزایش دهنده خطر ابتلا به این بیماری محسوب می شود می توان به موارد زیر اشاره نمود:

سابقه خانوادگی مثبت

سیگار

سوء مصرف الکل

مصرف داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی (NSAID) مانند آسپیرین، بروفن، دیکلوفناک

خستگی یا کار بیش از حد

رژیم غذایی نامناسب

گرسنگی طولانی مدت

گروه خونی O (برای زخم‌های اثنی عشر)

عوارض احتمالی:

به دنبال ایجاد زخم معده عوارض زیر در بیمار به وجود می آید:

خونریزی داخلی

تغییر بد خیمی در زخم

سوراخ شدن (خوردگی زخم) همراه با عفونت یا خونریزی به داخل معده

تشخیص:

پزشک جهت تشخیص زخم معده اقدامات زیر را انجام می دهد:

گرفتن شرح حال و معاینه بالینی

از کافئین و هر غذایی که به نظر برسد علائم را بدتر کنند، پرهیز کنید.

داروها:

پزشک معالج از داروهای زیر جهت درمان دارویی استفاده می نماید:

داروهایی برای پوشاندن ناحیه زخم

آنتی بیوتیک ها برای عفونت هلیکوباکتر پیلوری

ضد اسیدها برای کمک به خنثی کردن اسید بیش از حد معده

رانیتیدین یا سایمتیدین جهت کاهش اسید معده

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

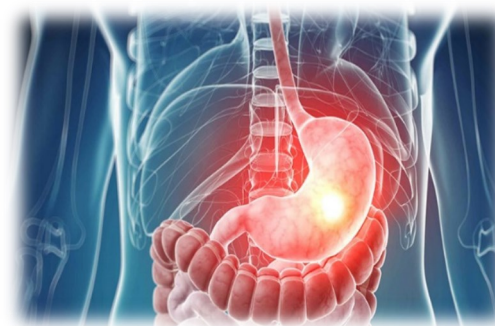
استفراغ خونی باشد یا شکل دانه قهوه داشته باشد.

مدفوع خونی، سیاه یا قیری

اسهال به دنبال مصرف ضد اسیدها.

علی رغم درمان، درد شدید باشد.

اگر به طور غیرطبیعی، ضعیف یا رنگ پریده باشید.



آندوسکوپی و بیوپسی (نمونه برداری) برای تشخیص هلیکوباکتر

رادیولوژی با باریوم در صورت نیاز و با صلاح دید پزشک

بیمار نیاز به بستری ندارد مگر در موارد زیر:

درد بیمار با درمان دارویی برطرف نشود.

در صورت بروز عوارضی مانند سوراخ شدن معده یا روده، خونریزی و یا انسداد

درمان:

جهت درمان زخم معده اقدامات زیر انجام می شود:

استراحت و تغییر شیوه زندگی

عدم مصرف داروهایی مانند آسپرین

قطع مصرف سیگار

بررسی مدفوع روزانه از نظر خونریزی یا حتی سیاه شدن آن

پرهیز در مصرف کافئین (چای، قهوه و نوشابه های گازدار)

فعالیت:

به محض بهبود علائم، فعالیت های طبیعی خود را از سر بگیرید.

رژیم غذایی و تغذیه:

در زمان بروز زخم معده رژیم غذایی خود را به صورت زیر تنظیم نمایید:

از یک رژیم غذایی متعادل شامل 3 وعده اصلی و دو میان وعده برنامه ریزی شده در روز استفاده کنید.